

[Johan Asmussen.]

digt med en næringslov? Er det overhovedet nødvendigt med næringsbreve i den forstand, som vi hidtil har haft det?

Jeg mærkede mig, at den ærede radikale ordfører kom med en noget lignende tanke, som åbenbart synes at være af ret ny dato. Jeg har ikke set eller hørt noget til, at man fra nogen af siderne under kommissionsarbejdet har været inde på et sådant forsøg på at begynde fra bunden. Jeg har nok set en enkelt kort bemærkning om, at man havde været inde på tanken om, hvorvidt det var nødvendigt med næringsbrev, men man er åbenbart gået fra det, ikke fordi man helt havde tænkt sig at undvære at stille betingelser og sætte rammer og restriktioner op, men fordi man var bange for, at det så blev for vanskeligt at kontrollere. Man har ikke spurgt sig selv: på hvilke områder og ud fra hvilke hensyn er der i det hele taget grund til at bevare restriktioner, rammer og forbud?

Hovedreglen er stadig og skal efter lovforslaget stadig være, at enhver, der driver næring, skal have næringsbrev, skal opfylde nogle almindelige betingelser som indfødsret, bopæl, myndighed, og at man ikke er konkurs. Det hele er altså i virkeligheden stadig spændt ind i solide, gammel-dags rammer. Der skal stadig broderes over mønsteret: ansøgninger, blanketter, attester, afgift, stempel, politi, kontrol — papir, papir, papir. Hvorfor? Dette grundlæggende spørgsmål: hvorfor? forekommer det mig at man ikke synes at have tænkt på at stille; man har fortabt sig i denne jungle af gamle og forældede retsregler og restriktioner. Man har arbejdet fortrinligt og energisk med at prøve på at rydde op i denne jungle, men selve det grundlæggende spørgsmål: hvorfor — hvorfor skal man overhovedet have den slags ting — det mener jeg ikke man har stillet sig.

Det kan derfor være ganske interessant i al korthed at kaste et blik på, hvordan man har indrettet sig på dette område i andre lande, og det lader sig nemt gøre ved blot at blade lidt i kommissionsbetænkningen. Man ser da, at i Norge og Sverige er det nogenlunde som her, men i England, Holland, Schweiz og Vesttyskland synes det at være principielt anderledes. Dér har man principielt frihed uden indblanding

fra myndighederne. Det er lidt forskelligt de forskellige steder. I Holland stiller man visse fagmæssige krav, som vi ikke har villet stille her, det gælder måske også i Vesttyskland. Men der hersker principielt frihed for indblanding fra myndighederne, og spørgsmålet er: hvorfor skulle vi ikke også prøve det her? Jeg tvivler ikke på, at udviklingen vil gå i den retning, men hvorfor behøver det at gå så langsomt?

Under udvalgsarbejdet og i hele lovforslaget er det centrale punkt jo ophævelsen af den gamle og indtil bevidstløshed debatterede § 26 om enbutikssystemet, og man foreslår nu, at denne tvang skal ophæves, dog først fra 1. januar 1970 med visse frigørelser allerede i overgangstiden. Det er allerede blevet nævnt, så det skal jeg ikke komme ind på. Det er fra vort synspunkt en rigtig udvikling; jeg kan se de betæneligheder, der er knyttet til det på baggrund af den tradition, man har levet sig ind i, men jeg er ikke i tvivl om, at det er den rigtige vej at gå, og når det er den rigtige vej at gå, og når alle kan se, at det må gå den vej, så kan jeg på den anden side ikke se, at det skulle være nødvendigt med en så lang overgangstid, som man er inde på med disse 5 år. Jeg ville ikke nære nogen frygt, ikke på nogens vegne kan jeg vist sige, for, at den også blev forkortet noget.

Selve ophævelsen af § 26 synes at have været en sådan kraftanstrengelse for alle de gode kræfter, at de liberalistiske briller er blevet så duggede, at det i virkeligheden er kommet til at knibe stærkt med at gøre alvor af selve den liberalistiske idé, som man jo trods alt åbenbart har haft som målsætning: rammen for den enkeltes erhvervsudøvelse, som ministeren siger, er blevet mere fleksibel. Man har ikke ovovet, vel slet ikke tænkt på simpelt hen, at sprænge den, hverken i de store principielle linjer eller på en lang række enkeltområder, hvor der nok skulle være mulighed for det, hvis man ikke havde været for hildet i gamle tiders forestillinger om, at det er nu engang nødvendigt at have forbud; der skal noget særligt til, for at noget kan være tilladt.

Lad mig pege på et par enkelte ting. Sådant noget som kravet om indfødsret synes at være en hellig ko. Ja, rent umiddelbart kan det forekomme selvfølgelig,